

end worde
alle zon-
Oversten
ge optrek-
gaan tot
heilig hof,
randelijke
boom des
oven en te
geloofsoog
en Midde-
en het pad
e verplich-
straf en de
vleinding,
nen. Hij
nmer eens
in onzen
en der ge-
zal treën.
En Openb.
maar als
istus Jezus
tot Openb.
ovenal een
gezegenden
nederdaling
p Hij zaad
aderen zal
zijn zij, die
na heen de
boom des
met vrij-
te dienen.
hartigheid,
ezus Chris-
r geloof in
et paradys
God, waar
v. d. B.

K LEVEN

hap, welke
ke gemeen-
e provincie
poma toon
, zou dan
tionale OR-
gustus zou
anigtd: de
eerenvolk".
Niet zoo-
niet zou
neen. Maar
in de rijk-
plichtingen
lijke bur-
laatsen-
natio-
staan. De
aangelegd
organisaties
plaatselijke
laat staan,
gelden, ja

" zou kun-
selijke bur-
den de Grie-
elkens weer
ied van Cy-

den teksten
iviteit
eten wordt.
n collecti-
orden opge-
ook wel een
collee-
heid in
ngen of af-
kt, dan kan
ke zijn van
chaam" van
chaam" ook
V. verwijst
juristischen
r maar een
in kan men
een collecti-
d, geen
n aanspraak

voord „poli-
het boven-
den waard,
ma van de

voor „cor-
r Radin, Le-
rations, dis-
ot 2.

Joden in Berenice" (in Cyrenalca). Daarmee wordt aangeduid de gemeenschap van de Joden in een bepaalde plaats. Die gemeenschap zou dan binnen de civiele, de burgerlijke gemeente dus, een eigen kring vormen, uiteraard met als geestelijk centrum het „Jeruzalem-dat-beneden-is", dat Paulus in den Galatenbrief dienstbaar noemt, „met haar kinderen"; terwijl dan de christenen hun centrum hebben in het Jeruzalem-dat-boven-is. Elders (Filipp. 3:20) spreekt hij tot de christenen, dat „óns politeuma" in den hemel is, vanwaar wij ook den Kurios, niet een Kurios als den Keizer van Rome, maar Christus, als Sötér, als Zaligmaker verwachten. Politeuma zou dus aanduiden de gegroeide gemeente, die in de burgerlijke gemeenschap (onder den Keizer) zich doet kennen als geregeerd vanuit de plaats waar Christus „zit", ter rechterhand van den Vader. We krijgen dan drie gedachtenschaakelingen:

a) de burgerlijke gemeente als politeuma heeft haar regeercentrum in Rome;

b) de Joden in zoo'n burgerlijke gemeente zeggen: maar ONS politeuma is in Jeruzalem, vanwaar we nog eens een glorieuzen „David" verwachten als Sötér, als Behouder, Redder.

c) de christenen in zoo'n burgerlijke gemeente houden elkander voor: maar ONS politeuma is in den hemel, in het boven-Jeruzalem, waar onze „David" al lang is, in zijn op grond van zijn kruislijden verdiende glorie; en vandaar verwachten wij Hem als ónzen Sötér, die ook ons in de glorie zal zetten.

Maar politeuma (eigensoortige en eigen-leven kennde gemeente) wordt als „sooma" (lichaam) hier tot een georganiseerde plaatselijke kerk, afgerond met een eigen adres, en zich afgrenzende in organisatie vorm tegen civile politeumata VOORZOOVER DIE STAAN ONDER HEIDENSCHEN EN AFGODISCHE jurisdictie, en tegen Joden met hun nog steeds gedroomde nationale, maar ook al afvallige, en dienstbare „vleeschelijke" trots, op zoek naar een nieuwen generalissimus David. Vormen dezen binnen de civiele gemeenschap een synagoge des Satans, zoo vormen de christenen in hun plaatselijke kerk een synagoge van den waren Zoon van David, den waren Archeeg-Koning-Basileus hierboven, een „sooma" (lichaam), d.w.z. een organisatie, plaatselijk een wettige eenheid, Van Christus, niet van Augustus of een anderen Caesar.

Politeuma zou dan zijn een collectiviteit (de christenen, als INDIVIDUEELE GELOOVIGEN, zijn naar elkaar toegekropen, en hebben elkaar omhelsd). En als dan later dit politeuma, deze gemeenschap, die — geheel correct — is genoemd naar haar s a m e n s t e l l e n d e e l e m e n t e n (de geloovigen), een SOOMA heet, een lichaam, dan zou daarmee aangegeven zijn, dat ze, nadat ze elkaar gevonden hadden („organisch") nu ook zich hadden georganiseerd tot „sooma" („lichaam") (instituut) geworden zijnde. Want een collectiviteit, die niet zich organiseert tot „sooma", vergaat en wordt verstrooid. In haar „sooma" (lichaam)-wording, in haar karakter dus als plaatselijke kerk met a m b t e n, en een bepaald adres, wordt het politeuma dus openbaar als wettelijk geregeld „sooma", „Sooma" van Christus is dan plaatselijke kerk. **HEELEMAAL NIET „QUA ORGANISME", DOCH „QUA INSTITUUT".** K. S.

a) Quelle que soit sa signification speciale, „koinon", comme „politeuma", désigne une collectivité et se détermine correctement par le génitif de ses éléments composants. De Vlasscher, p. 92, noot. Let op: „ons" politeuma, het politeuma van „ons-bij-mekkaar". Maar het „sooma" van Christus. Organisme-ideeën (iets anders dan kerk ALS organisme) ligt in de uitdrukking „vleesch van zijn vleesch", man en vrouw zijn één vleesch. In den coitus, doch vormen welbewust een rechtsfiguur in en door het sluiten van een wettig huwelijk, een „sooma", met rechtsfiguur. „Sooma" is dan wat door het huwelijk als daad ontstaat tegenover de wet: het gezin. Ze zijn individueel één „vleesch" met elkander, organisch: hun instituut (het wettig bekende gezin) is een „sooma".

Caricatuur?

Dr F. L. Bos schrijft in „De Roeper" van 5 Maart j.l. onder het opschrift: „Discussie onmogelijk", dat ik, evenals Prof. Dr K. Schilder, een caricatuurvoorstelling gegeven heb van wat in de tien stellingen letterlijk gezegd werd. Ik zou n.l. Dr Bos in de schoenen geschoven hebben en in De Reformatie en in „Dienst", het maandblad voor ouderlingen en diakenen, dat volgens hem een wettig besluit is: een besluit, genomen met meerderheid van stemmen, terwijl de derde stelling toch duidelijk zegt: als onwettig moet worden aangemerkt en rechtskracht ontzegd aan elk kerkelijk besluit, dat (kort uitgedrukt) in strijd is met Gods Woord en de K.O. Waaruit volgt, voor een kind te begrijpen, onmiddellijk, zegt Dr Bos, dat een wettig besluit is: een besluit, dat in overeenstemming is met Gods Woord en de K.O. Desondanks borduurde ik maar op het verkeerde stramen voort. Men zal begrijpen, zoo besluit Dr Bos, dat bij een dergelijke wijze van polemieken voor mij de discussie onmogelijk is.

Zoo verlaat dan Dr Bos de debat-zaal. Ik zou hem echter graag, eer hij uit het gezicht is, in Staringen

De taal van Gods volk

Op een van zijn tochten door Jeruzalem ontdekte Nehemia kinderen, die de Joodsche taal niet machtig waren, maar zoo wat hebreuwsch en asdodisch, wat joodsch en ammonietisch of wat joodsch en moabietisch door elkaar wauwelden. De oorzaak van dat „koeterwaalsch" in den mond van die jeruzalemsche kleinen was niet ver te zoeken: het waren kinderen van joodsche vaders en asdodische moeders, van israëlitische mannen en ammonietische vrouwen, van mannen uit Jeruzalem en vrouwen uit het land der Moabieten.

Als vader en moeder samen spraken, probeerde vader moeder met een mondje vol asdodisch tegemoet te komen en moeder trachtte vader met wat aangeleerd hebreuwsch te plezieren en de kinderen leerden zoo noch de taal van moeder naar behooren, noch van vader, maar brabbelden het een door het ander.

Fel en hartstochtelijk heeft Nehemia met de vaders van deze kinderen getwist en hen onder eede laten beloven, dat het, voorzover het aan hen lag, met deze vermenging uit zou zijn: dat ze voor hun zonen geen vreemde vrouwen zouden nemen en hun dochters niet aan heidensche mannen zouden geven. Dat optreden van Nehemia tegen die gemengde huwelijken was voor hem niet een kwestie van het zuiver houden van het bloed, maar van het bewaren van den geest, niet een zaak van het ras, maar van het houden van het verbond Gods. Hij stelde deze mannen Salomo tot een waarschuwend voorbeeld: er was geen koning als hij en hij was zijn God lief en zelfs hem deden de vreemde vrouwen zondigen! (Neh. 13:23-27).

De taal is een van de uitgangen des levens en deze uitgangen zijn uit het hart. En als de menschen de taal van Gods volk en de taal der wereld door elkaar brabbelen, dan is dat mengelmoeisje in hun mond een symptoom dat ze half bij de Schrift en half bij de wijzen der wereld zijn ter schole gegaan: hun taal maakt hen openbaar.

Leg Uw oor maar eens te luisteren!

Dan kun ge er van schrikken, hoe krom de menschen óók in de kerk spreken soms over den HEERE en Zijn groote werken. Dan hoort ge gereformeerde menschen reppen van „onzen lieven heer", van „een menschwaardig bestaan"; dan hoort ge ze zeggen, dat een mensch toch „recht" heeft op geluk; op een van staatswege verzorgden ouden dag; dan spreken ze over „werkgevers" en „werknemers" alsof Zijne Majesteit de mensch het werk maar voor het geven en het werk maar voor het nemen heeft; dan hoort

trant willen toeroepen: geachte broeder, niet zoo haastig, sta eens even stil. Ik ben geen vriend van vitten, maar Dr Bos, hebt U niets verge-

Immers juist in denzelfden tijd dat Dr. F. L. Bos (met Ds. v. Teijlingen) zijn 10 stellingen publiceerde in „Eenigheid des geloofs" van 10 December 1948, had hij (4 December 1948) in „De Roeper" het volgende geschreven: „Maar als dat misschien verkeerde besluit wettig (onderstreeping van Dr Bos) genomen is met meerderheid van stemmen, dan heeft de bezwaarde partij er zich vooralsnog naar te schikken. Hij kan — en dat is zijn volste recht — trachten dat besluit ongedaan te krijgen, maar zolang dat niet gebeurd is, heeft hij dat besluit te aanvaarden en als rechtsgeldig te erkennen".

Ik heb in mijn artikelenreeks Dr Bos op dat tweede gebruik, en nu in geheel anderen zin, van het woord „wettig" gewezen. Het is geen klein verschil, of ik het woord „wettig" bezig:

A. in den zin van: wat bij stemmen-meerderheid is vastgesteld; of

B. met de betekenis: wat vastgesteld is in overeenstemming met Gods Woord en de K.O.

Dr F. L. Bos laat mijn verwijzing naar A liggen. Hij reageert er niet op. Hij schenkt er geen aandacht aan. Hij heeft het klaarblijkelijk vergeten. Hij zegt alleen: onwettig was 10 December wat in strijd is met Gods Woord en de K.O. Welnu, dan is wettig wat overeenkomt met Gods Woord en de K.O. Wie het anders voorstelt, teekent van mijn opvatting een caricatuur, en met zoo iemand discussieer ik niet verder.

Maar met dat al maakt Dr Bos A niet ongedaan. En hij maakte A praktisch gelijk aan B, dat is: wat vastzit aan een besluit, bij meerderheid van stemmen genomen, is bij hem hetzelfde als wat vastzit aan een besluit, dat in overeenstemming is met Gods Woord en de K.O. O zeker, hij zegt wel, dat men bij A het recht heeft, zich te verzetten, en men zich aan een verkeerd besluit niet mag onderwerpen. Doch als hij dat recht door vele restricties beperkt heet, legt de „bezwaarde" toch in 't eind nog het loodje. Maar de zaak waarop het aankomt en waarop ik mijn aanval richtte is, dat in de kern-quaestie A en B worden geïdentificeerd. Willen we ze ter verifieering even naast elkaar leggen?

OP EN OM 'T KERKPLEIN

ge niet meer van een meisje, dat dienen, maar van een, die — Kuyper signaleerde het reeds voor jaren — „in betrekking" gaat. En in de kerk beluistert ge soms de taal van de meest onschijnlijke mystiek; hoort ge van „spanning" spreken op een wijze, waarop de Schrift het niet doet; beluistert ge klanken, meer aan de spraakmakende gemeente der existentie-filosofen dan aan de Schriften van profeten en apostelen ontleend.

En ook die taal openbaart de harten. Dat koeterwaalsch is een symptoom van verval, straks van den afval van den hoogen God.

We hebben óók reformatie in onze taal noodig! Gods volk moet meer zijn eigen taal spreken!

De taal van Gods volk!

„De tale Kanaäns"?

Nu, dát liever niet!

Want wat men zoo onder „de tale Kanaäns" verstaat, het typische seetetaaltje, dat in bepaalde kringen van godsdienstige menschen gesproken wordt, komt ons voor zelf een van de meest sterke stalen van de „vermenging der talen" te zijn. Het is een jargon, dat én uit de klare bron der Schriften én uit de troebele bronnen van een onschijnlijke filosofie en onbijbelsche mystiek wordt gevoed en dat in den loop der tijden uit de studeerkamers van scholastici en de zielseenzame vertrekken van mystici via den kansel naar de kerkbanken gevloerd en daar gestold is.

Maar wat we wel moeten leeren is: de taal der Schriften te spreken.

Zooals ons voorgeslacht het bouwen van het land van Hem heeft afgekeken, die den hemel en de aarde schiep, maar een hof plantte; zooals onze voorouders het van den HEERE geleerd hebben „met de wol van de kudde zich te kleeden, toen God rokken van vellen maakte en hun die aantrok; zoo hebben ze ook het spreken van Zijn lippen afgelezen, toen Hij tot hen sprak. En met hun spreken is het verkeerd gegaan, toen ze ophielden naar Hem te hooren; de ongehoorzaamheid aan den HEERE is de bron óók van het taalbederf. En het herstel, de dagelijkse vernieuwing ook van ons spreken, komt alleen door het hóoren van het Woord. Hier heeft ook de prediking, dat krachtig middel tot zaligheid een roeping van God. Zij heeft de taal der gemeente te vormen door zelf de taal van de Schrift, de spraak van den Heiligen Geest door te geven en vóór te spreken.

D. E. C.

A

„De Roeper" van 4 December (over besluit bij meerderheid van stemmen).

„In art. 31 K.O. „is geen sprake van rechtsgeldig maken, maar van voor rechtsgeldig houden. Dat gaat er dus van uit, dat het besluit al rechtsgeldig is. Daarop rust de plicht om het als rechtsgeldig te erkennen".

„In dit verband moet ik iets zeggen over het z.g. ratificatierecht. Ofschoon er onder ons zijn, die daarover spreken, bestaat dit ratificatierecht m.i. niet".

„Best mogelijk, dat de bezwaarde partij gelijk heeft en dat het genomen besluit verkeerd is. Maar als dat misschien verkeerde besluit wettig genomen is met meerderheid van stemmen, dan heeft de bezwaarde partij er zich vooralsnog naar te schikken".

Vertoont nu A sprekend de trekken van B, en omgekeerd, of niet?

Heb ik misgetast door aan B toe te schrijven wat van A geldt?

En als het woord „caricatuur" gebruikt wordt, wie is voor die caricatuur aansprakelijk?

B

„Eenigheid des geloofs" van 10 December (over wettig besluit, d.i. een besluit in overeenstemming met Gods Woord en de K.O. „De Roeper" van 5 Maart).

„Elke wettige beslissing van een kerkelijke vergadering is als zodanig bindend, en behoort voor vast en bondig te worden gehouden, d.i. als rechtskrachtig te worden erkend".

Mitsdien moet worden afgewezen:

a. het z.g. ratificatierecht der mindere vergaderingen;

b. het recht van de tegen een wettig besluit bezwaarde partij, zich daarvoor als vooralsnog niet te onderwerpen", etc.